Krajské státní zastupitelství v Plzni
Veleslavínova 38, 306 36 Plzeň
☎ 019/7156111,7223254 , fax 019/7235756

2 T 10/2001

2 KZv 59/99

Lustrum: K Kuker

KRAJSKÝ SOUD V PLZNI
Došlo 15 -08- 2001 ..... hod.
15. VIII. 2001
Podáno ..... Kolek .....
krát ..... přísl. ..... pod. .....

Krajskému soudu

v P l z n i

O B Ž A L O B A

Státní zástupce Krajského státního zastupitelství v Plzni podává podle § 176 odst. 1 tr.ř. obžalobu na

1. [redacted],

nar. [redacted] v [redacted], bytem [redacted] č. [redacted], okr. [redacted]

2. [redacted],

nar. [redacted] v [redacted], bytem [redacted], [redacted] č. [redacted],

3. [redacted],

nar. [redacted] ve [redacted], bytem [redacted], [redacted] č. [redacted], okr. [redacted],

ž e

společně dne 3.1.1969 kolem 6.30 hodin v katastru obce Svatý Kříž při pronásledování narušitelů státní hranice mezi bývalou ČSSR a BRD, [redacted], nar. [redacted] a [redacted], nar. [redacted], státních příslušníků bývalé NDR, jako členové hlídky Pohraniční stráže překročili státní hranici mezi hraničními kameny 15/7 a 15/8 a dále hraniční potok Lohbach, narušitele za použití střelby ze samopalů vzor 58 poté dostihli na území BRD ve vzdálenosti asi 600 metrů od státní hranice v blízkosti obce Egerteich a následně opět za použití střelby ze samopalů vzor 58, fyzického násilí a služebního psa odvlekli tyto cizí státní příslušníky zpět na území bývalé ČSSR, a tito pak byli předáni k dalšímu postihu příslušným orgánům bývalé NDR

t e d y

společně jiného zbavili osobní svobody a tímto činem způsobili jiný zvlášť závažný následek.

T í m s p á c h a l i

trestný čin zbavení osobní svobody podle § 232 odst. 1, odst. 2 tr.zák. ve formě spolupachatelství podle § 9 odst. 2 tr.zák.

N a v r h u j i u hlavního líčení :

1. vyslechnout svědky [redacted] (č.l. 73-77), [redacted] (č.l. 229-234), [redacted] (č.l. 3-7 přílohového podsvazku II),
2. za podmínek § 211 odst. 1 tr.ř. číst protokoly o výslechu svědků [redacted] (č.l. 70-72), [redacted] (č.l. 78-80), [redacted] (č.l. 81-83), [redacted] (č.l. 84-86), [redacted] (č.l. 87-89), [redacted] (č.l. 90-94), [redacted] (č.l. 95-97), [redacted] (č.l. 98-100), [redacted] (č.l. 101-103), [redacted] (č.l. 104-106), [redacted] (č.l. 174-177), [redacted] (č.l. 178-182),
3. za podmínek § 211 odst. 4 tr.ř. číst znalecký posudek z oboru písmoznalectví, odvětví ruční písmo (č.l. 290-293),
4. podle § 213 tr.ř. číst a konstatovat sdělení Vojenského archívu Trnava (č.l. 268-272), úmrtní listy (č.l. 280-286), archivní materiály ASU-361/AK-99, ASU-972/AK-2000, ASU-479/AK-99 (č.l. 294-319), záznam (č.l. 320-324), přílohový podsvazek I s čísly listu 1-390, přílohový podsvazek II s čísly listu 1-274, osobní výkazy a opisy rejstříku trestů obviněných (č.l. 327a, 330a, 333a, 334-336).

O d ů v o d n ě n í

V přípravném řízení byl zjištěn skutkový stav, který vyplývá z výrokové části obžaloby.

Všichni obvinění v průběhu přípravného řízení využili svého zákonného práva a k věci nevypovídali.

Obvinění jsou z trestné činnosti usvědčováni provedenými důkazy, zejména výpověďmi svědků. Především je třeba zmínit výpovědi poškozených, kteří byli obviněnými zadrženi a násilně odvlečeni zpět na území bývalé ČSSR.

Svědek [redacted] vypověděl, že skutečně k události došlo dne 3.1.1969. Tehdy se společně s přítelem [redacted] rozhodli opustit bývalou NDR. Zakoupili si jízdenku do Maďarska, přitom chtěli nejdříve zjistit, jak to vůbec na hranici vypadá. Jeli proto do Prahy a poté do Chebu. Podle map, které si předtím zajistili, se dostali bez problémů až na hranice. Přímo na hranicích se dostali až ke strážní věži, poté se kousek vrátili a vyčkali, až projde hraniční hlídka se psem. Potom šli přímo k hraničnímu plotu,

přes který přehodili svoje věci a pak sami přelezli, čímž vyvolali poplach. Dali se proto na útěk a běželi až k potoku, který tvořil vlastní hranici. Utíkali stále dál, až k nim doběhl někdo s baterkou a oni se domnívali, že se jedná o spolkovou hraniční stráž. Poté však zaslechli hovor v češtině, a proto utíkali dále, ale pronásledovatelé po nich stříleli z kalašnikovů. Začali se proto krýt, neboť měli obavu, že budou zastřeleni. Jeden z pronásledovatelů měl dokonce psa ovčáka. Dobrovolně s nimi odmítali jít, protože věděli, že už jsou na území BRD, a proto doufali, že přijde spolková pohraniční stráž. Češi, kteří je pronásledovali, byli velice nervozní, protože dobře věděli, kde se nacházejí. Ovčák potom strhl jeho přítele a strhl z něj také oblečení. Po chvíli se na místo dostavili další Češi, celkem jich bylo asi 7 nebo 8, natáhli jim masky přes hlavy a vedli je na hraniční stanici. Tam byli také vyslýcháni ohledně svých záměrů. Následně pak byli předáni k dalšímu postihu státní bezpečnosti v bývalé NDR. Za tento přechod hranice byli společně odsouzeni k trestu odnětí svobody v trvání dvou roků a šesti měsíců. Po dvou letech byli propuštěni a na základě veřejného zájmu, který jejich případ vzbudil, mohli v roce 1972 vycestovat do Spolkové republiky Německo. Podle jeho odhadu byli dostiženi hlídkou pohraničníků z ČSSR asi 600 metrů od hranice. On sám neutrpěl žádná zranění, ale přítel [redacted] byl pokousán od psa a na zádech měl zhmožděninu způsobenou úderem pažbou zbraně. V průběhu celé akce po nich pohraničníci stále stříleli, a to ze samopalů - kalašnikovů. Ví o tom, že jeden z pohraničníků přitom vystřílel celý zásobník. Poprvé Češi stříleli, když k nim přicházeli lesem a poté stříleli i v průběhu pronásledování, když běželi napříč lesem. Při jejich zadržení se s nimi nejdříve přetahovali a poté je násilím odvlekli zpátky do ČSSR. Vzpomíná si, že přes hranice byli v podstatě vláčeni. Ještě téhož dne odpoledne pak byli předáni státní bezpečnosti bývalé NDR.

V podstatě shodně vypověděl i další zadržený, **svědek** [redacted] Uvedl, že společně se svým přítelem [redacted] odjeli dne 2.1.1969 v dopoledních hodinách z hlavního nádraží v Lipsku vlakem do Prahy, přitom měli jízdenky zakoupené až do Budapešti. V Praze vystoupili, vyhledali si pozdní vlak do Chebu a až do jeho odjezdu se zdržovali v Praze. Někdy kolem půlnoci přijeli do Chebu a odtud šli po silnici směrem ke státní hranici. Dostali se až na vedlejší cestu na kaji lesa k dvojitému hraničnímu plotu. Tam chvíli čekali, až okolo nich přešla hlídka sestávající ze dvou mužů a pak hraniční plot přelezli, když předtím přes něj přehodili svoje věci. Přitom se pravděpodobně dotkli jednoho signálního drátu a tím byl vyvolán signál a následně poplach na nejbližší strážní věži. Oni se pak dali na útěk a když minuli hraniční kůl, věřili, že už jsou v bezpečí, když se nacházejí na území BRD. I přesto však běželi dál ve směru na západ. Poté slyšeli štěkání psů a viděli přicházet nějak osoby, o kterých se domnívali, že je to ochrana spolkové hranice. Když však po nich tito začali střílet a vrhl se také na ně jeden pes, zjistili, že se jedná o Čechy. Ihned si lehli do sněhu, aby nebyli zasaženi výstřely. Dva vojáci je stále drželi v šachu, pořád po nich stříleli a jeho nakonec napadl pes, který z něho strhal veškerý oděv. Pak se na místo dostavilo ještě více vojáků, kteří do něho mlátili, až upadl do bezvědomí, a proto na následující události má jen útržkovité vzpomínky. V podstatě procitnul až v pohraniční stanici těch vojáků. Ještě téhož dne byli pak vydáni zpět do bývalé NDR, kde byli předáni státní bezpečnosti. Vzhledem k tomu, že se při zatčení bránil, byl zbit a byl na něho rovněž poštván pes. Poté si vzpomíná na to, že mu spoutali ruce za zády a přetáhli mu přes hlavu kapuci. V důsledku napadení pohraničníky měl poranění hlavy a v podstatě po celém těle výrony krve a od kousnutí psa malé rány na pažích a nohách.

Svědek [redacted] bývalý vedoucí celního komisariátu ve Waldsassenu, uvedl, že dne 3.1.1969 na začátku služby, asi kolem 7.00 hodin, byl vyrozuměn radiostanicí o tom, že v oblasti Egerteichu došlo k narušení hranice vojáky českého pohraničního útvaru.

Ihned proto odjel na uvedené místo, kde již byli úředníci pohraniční policie Ochrany spolkové hranice a celnice. Na místě rovněž byl nalezen roztrhaný civilní oděv, tyčový zásobník s municí českého původu, nábojnice z automatických zbraní, pravděpodobně kalašnikov, dále vystřelené nábojnice a česká svítilna. Téhož dne asi kolem 10.00 hodin došlo k setkání s vedoucím personálem české ostrahy hranice u závor pohraničního přechodu Heiligenkreuz. Kdo dal k tomuto setkání podnět, to již neví. On sám se zúčastnil pouze tohoto rozhovoru, při kterém vznesl ostrý protest proti hrubému narušení hranice. Tohoto setkání se také zúčastnil pan [redacted], vedoucí pohraniční policie ve Waldsassenu. Vzhledem k tomu, že z nalezených stop na místě činu bylo zřejmé, že nejméně jeden uprchlík byl násilně zavlečen zpět na československé výsostní území, požadovali společně s panem [redacted] jeho vydání. Čeští důstojníci se však k narušení hranice, jakož i jeho průběhu nijak nevyjadřovali. Oni však nekompromisně požadovali, aby zavlečená osoba jim byla co nejrychleji vydána. Další požadavky vůči Čechům nevznesl. Dalších jednání se on osobně již nezúčastnil, pouze později se zprostředkovaně dozvěděl, že toho dne byli zadrženi dva uprchlíci. To se však nedozvěděl od představitelů české strany, odkud ani neobdrželi žádné písemné informace.

Svědek [redacted] vypověděl, že celý případ mu byl ohlášen dne 3.1.1969 vedoucím stanice, úředníkem policie [redacted] ze služebny pohraniční policie ve Waldsassenu. Když se dostavil na místo, zjistil podle stop, že nejméně jedna osoba byla vojáky pohraničního útvaru zavlečena zpět do ČSSR. V době zadržení se podle zjištěných stop uprchlík nacházel již 600 metrů na německém území. Následně se pak zúčastnil téhož dne v 10.00 hodin setkání na pohraničním přechodu Hundsbach/Pomezí, a to společně s panem [redacted] se kterým společně celé jednání iniciovali. Tohoto jednání se z české strany zúčastnil plukovník [redacted] tehdejší velitel 5. české pohraniční brigády. Z jednání s českými představiteli dne 3.1.1969 nabyl dojmu, že českým důstojníkům byla tato událost na hranicích zjevně trapná, ovšem k případu samotnému se nijak nevyjadřovali. Pouze se snažili, aby se tato věc pokud možno nedostala na veřejnost. On sám upozornil důstojníky na to, že jejich strana vychází ze závažného narušení hranice příslušníky jejich útvaru a v souvislosti s tím požadují odpovídající vysvětlení. Po ohlášení celého případu, tedy narušení hranice na Ředitelství pohraniční policie v Mnichově, byl pak vyzván, aby předal českým orgánům oficiální protestní nótu. To také učinil ještě téhož dne.

Svědek [redacted] bývalý pomocník velitele roty pro výcvik služebních psů, uvedl, že k celému incidentu došlo dne 3.1.1969 před 6. hodinou ráno. V té době přišel signál ze signálky z pravé části úseku Vyhlídka. V důsledku toho byl vyhlášen poplach a zasahovala okamžitě hlídka ze stanoviště Vyhlídka na vnější straně ŽTZ a z roty pak vyjížděla poplachová hlídka k prověření úseku po vnitřní straně. On sám byl ve skupině, která se vydala po stopách jak narušitelů, tak i hlídky, která narušitele pronásledovala. Po těchto stopách došli až ke státní hranici, která je v tom místě tvořena úzkou vodotečí. Zde zjistili, že stopy vedou dále na území NSR v blízkosti hraničního kamene 15/5 vlevo z pohledu od Československa. Odtud viděli, že hlídky, které pronásledovaly narušitele, jsou už na území Německa, oni proto zůstali stát na místě. Později ještě slyšel opakovaně výstřely z německého území, a to z dost velké vzdálenosti. Po nějaké chvíli ještě zaslechl štěkot psa a poté byli z německé strany přivedeni zadržení narušitelé. Oba narušitelé byli spoutáni a jeden z nich měl strženou nohavici. Následně byli oba narušitelé předáni veliteli roty mjr. [redacted]

Událost je rovněž dokumentována archivními materiály jednak Ministerstva vnitra České republiky, a jednak archivnímu materiály zapůjčenými justičními orgány Spolkové

republiky Německo. Těmito je doloženo, že k celému případu došlo skutečně tak, jak vypověděli svědci, tedy přímí účastníci události.

Po dokazování provedeném v průběhu vyšetřování a po zhodnocení všech důkazů jednotlivě i v jejich souhrnu ve smyslu § 2 odst. 6 tr.ř. lze konstatovat, že trestná činnost obviněných byla prokázána.

Bylo prokázáno, že obvinění společně jako členové hlídky Pohraniční stráže při pronásledování narušitelů státní hranice za použití služebních střelných zbraní pronikli na území cizího státu, kde zadrželi cizí státní příslušníky a tyto opět násilím odvlekli zpět do bývalé ČSSR. Jako příslušníci ozbrojených sil za použití střelných zbraní pronikli tedy na území cizího státu, čímž nepochybně došlo k vážnému porušení základních principů mezinárodního práva, což v době spáchání vyvolalo negativní odezvu cizího státu. Tuto skutečnost proto nutno hodnotit jako jiný zvlášť závažný následek ve smyslu § 232 odst. 2 tr.zák. Obvinění tak naplnili svým jednáním po objektivní i subjektivní stránce všechny znaky skutkové podstaty trestného činu zbavení osobní svobody podle § 232 odst. 1, odst. 2 tr.zák., a to ve formě spolupachatelství podle § 9 odst. 2 tr.zák.

Při hodnocení stupně nebezpečnosti jednání obviněných nutno přihlédnout na jedné straně k závažnosti a celkovému dopadu způsobeného následku, jak byl popsán shora, na druhé straně však k dlouhé době, která uplynula od spáchání trestné činnosti, jakož i k bezúhonnosti osob obviněných.

K osobě obv. [redacted] bylo zjištěno, že je české národnosti, v místě bydliště nebyly k jeho osobě zjištěny žádné negativní poznatky, dosud nebyl projednáván ve správním řízení pro přestupek. Podle opisu rejstříku trestů nebyl dosud soudně trestán.

K osobě obv. [redacted] bylo zjištěno, že je české národnosti, v místě bydliště nebyly zjištěny žádné negativní poznatky, dosud nebyl projednáván ve správním řízení pro přestupek. Podle opisu rejstříku trestů nebyl dosud soudně trestán.

K osobě obv. [redacted] bylo zjištěno, že je české národnosti, v místě bydliště požívá velmi dobré pověsti, dosud nebyl projednáván ve správním řízení pro přestupek. Podle opisu rejstříku trestů nebyl dosud soudně trestán.

Vzhledem k tomu, že výsledky vyšetřování odůvodňují postavení všech obviněných před soud, je podávána ve smyslu § 176 odst. 1 tr.ř. tato obžaloba.

V Plzni dne 14.8.2001

KRAJSKÉ STÁTNÍ ZASTUPITELSTVÍ * V PLZNI * 14

Státní zástupkyně KSZ v Plzni :
JUDr. Irena Kondrová